

Přední Skvrňany – Sídlištní okrsek S 1

Katastrální území Skvrňan obsahovalo původní stejnojmennou vesnici, obec Novou Hospodu a bývalou dělnickou kolonii Zátíší. Širší část území byla orientována ve směru sever – jih. V severní části se nacházela říční niva a jižněji položenou část protínalo údolí Vejprnického potoka (zvané též Slovanské údolí). Původní vesnice Skvrňany se prostírala na mírně vyvýšeném ostrohu vzdáleného cca jeden kilometr od soutoku řeky Mže a Vejprnického potoka. Přirozený vývoj přerodu vesnice na předměstí byl násilně ukončen druhou světovou válkou. Blízkost plzeňské Škodovky, která patřila mezi hlavní cíle strategického bombardování, se pro staré Skvrňany stala osudnou. Vlivem velkého rozptýlu bombardování došlo k poškození nejen novější bytové zástavby, ale především historického jádra vesnice. Územní plán, schválený v roce 1966, vymezil záměr rozšíření obytné zástavby v katastru Skvrňan. Stávající rezidenční oblasti a plochy budoucí obytné zástavby byly rozčleněny do osmi sídlištních okrsků (S 1 – S 8). Celková koncepce výstavby spočívala ve výměně stavebního fondu v první fázi výstavby sídliště S 1 v bývalém centru obce. Náplň stavebního fondu tvoří především konstrukční soustavy typu PS 69/1, T06B, kombinované konstrukční soustavy PS 69/2 a T06B sekce X. Severozápadní část sídlištního okrsku uzavřela atypická svépomocná výstavba. Proudová výstavba byla rozdělena do dvou obytných skupin. Skupina A měla vytvořit sídlištní centrum v půdorysu původní vesnice. Okraje centra měli zvýraznit čtyři věžové domy, z nichž byl postaven pouze jeden. Obytná skupina B byla realizována v souladu s původním návrhem. Původní návrh i finální řešení jsou dílem architektů Vladimíra Štrunce a Miloslava Touše. Úpravu původní koncepce centra sídlištního okrsku si vynutila přeložka hlavní příjezdové komunikace. Proudová výstavba probíhala v letech 1969 – 1972. Po dokončení obou obytných skupin navázala svépomocná výstavba dokončená v roce 1975.

Skvrňany, analytická mapa sídlištního okrsku S 1. (Zpracovala Renáta Jedličková, 2022)

Skvrňany, sídlištní okrsek S 1, pohled na Školní náměstí od jihu. (Fotoarchiv NPÚ ÚOP v Plzni, Jan Gryc, 1992, č. neg. 228935)

Skvrňany, sídlištní okrsek S 1, letecký pohled na obytnou skupinu B. (Fotoarchiv NPÚ ÚOP v Plzni, Lohynský, 1975, č. neg. B X9711)

Skvrňany, sídlištní okrsek S 1, Vejprnická čp. 688/10, 689/12, 690/14, 691/16, 692/18, 693/20, 694/22, 695/24, pohled od severovýchodu. (Foto Markéta Marešová, 2022)

Skvrňany, sídlištní okrsek S 1, Křimická čp. 988/128, 989/130, 990/132, pohled od jihovýchodu. (Foto Markéta Marešová, 2022)